

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A (FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

1) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Föreläsningarna I B går i höst.
- Två delkurser:
 - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
 - Skriftlig tentamen (A-F)
 - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
 - Skriftlig tenta (A-F)
 - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

2) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Användbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
 - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
 - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadiövaxling
 - Morfologi: Substantiv, adjektiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
 - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Transitiva, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanaluokat): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Oböjliga ord
 - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteeki)
 - Räkneord: Yks, kaks, kolm, neljä,
 - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare* , pelottavin *lökigast*)
 - Pronomen: Hän
 - Räkneord: Yks, kaks, kolm, neljä,
- Adjektiv: A, E, I, O, U, Y Ä, Ö (Ä), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L ,M ,N, P , (Q) ,R ,S ,T ,V ,(W), (X), (Z)
 - Notera skillnad A är [aa] men uttalas /a/.
 - O → Ä
 - U → HQS
 - E → MER
 - Ä → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (vind), tulli (tull)
 - Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning diftonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Köyhä (fattig)
2. Koulu	8. Tuoli (stol)	14. Syön
3. Syädi (äta)	9. Kaunis	15. Neula (nål)
4. Uida (simma)	10. Käyda	16. Kieli
5. Äiti	11. Hiukan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på nätterna)	12. Taulu	18. Koira

- Stavelsgränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälsningar:
 - *Mitä* kuulu? – Hyvää!
 - *Miten* menee? – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
 - Prata med släkt (Minulla on sukulaisia ja puoliso Suomessa)
 - Kunna bo i Finland
 - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Minä olen Fredrik, Minä olen opiskelija. Minä puhun Suomea, ruotsia ja englantia. Minä asun Lundissa. Minä olen kotosin ruotsista. Hauska tutusta.
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- *Olen kaksikummmentäljä vuotias.*
- *Opiskelen suomea, koska minulla on suomenkielinen puoliso ja minä Tykkään Suomesta.*

2) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halmberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
 - Finskan har 15 kasus
 - Talo-**ssa** (I huset)
 - Talo-**ssa-ni** (I mitt hus)
 - Talo-**ssa-ni-kin** (Även i mitt hus)
 - Talo-**ssa-ni-kin-ko** (Även i mitt hus?)
 - Talo-**ssa-ni-kin-ko-han** (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggändelse
- A- O- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkneord)
 - Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y
 - genitiv -n → talon (talon katto / husets tak)
 - partitiv -a → kirjaa (luen kirjaa / jag läser boken)
 - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

3) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbböjning

Riksspråk	Talsråk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moön
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olemme	Me ollaa	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekieli
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olimme	me oliin
Te olette	Te olitte	
He ovat	He olivat	Ne oli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: **A, O, U** eller **Ä, Ö, Y**, men alltid **E, I**
- **Bakre, främre, neutrala**
- Om neutrala ord, använd **främre**. Annars håll dig i samma
 - Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa
 -

Sanatyypit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokalslutna ord eller konsonantslutna ord

Nomenböjning:

- A- O- & U -nominitt
- Nomen som lsutar på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)
 - -n genitiv → talon (talon / katto / husets tak)
 - -a partitiv kirjaa (Luen kirjaa / jag läser en bok)
 - -ä (vokalharmoni)
- -ssa inessiv koulussa (Olen koulussa)
 - -ssä (vokalharmoni)
-

Kasussystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finns 15 stycken. Men flera andra finns.
- Mer info på sida 155 i boken
- Exempel:
 - Talo-**ssa** (I huset)
 - Talo-**ssa-ni** (I mitt hus)
 - Talo-**ssa-ni-kin** (Även i mitt hus)
 - Talo-**ssa-ni-kin-ko** (Även i mitt hus?)
 - Talo-**ssa-ni-kin-ko-han** (Även i mitt hus ju?) bekräftande tilläggändelse

Namn på kasus	När som används	Ändelse	Exempel
Nominativ	grundformen	-n	
Genetiv	ägande	-t	
Akusativ	markera objektiv	-a/ä, -t(t)a/t(t)ä	
Partitiv	används vid ämnesord	-ssa, ssä	
Inessiv	i något		
Elativ	riktig ur något		
Illativ	in i något		
Adessiv	befintlighet på		
Ablativ	riktig från		
Allativ	riktig till		
Essiv	om svenska ordet "som"		
Translativ	blir (ändras)		
Abessiv	utan något,		
Komitativ	används med "sin/sina"		
Instruktiv	uttrycker ett sätt		

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Räkneord:

- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen,
- -toista, -tä, -sata, tuhat

Veckodagarna:

- Maanantai, tiistai, keskivikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai
- -na (på måndag)
- Vikonloppu, akpäivä, vapaapäivä

Matte tecken: Paljonko on? + plus, - minus, x kertaa, = on